

ANALIZA STRUCTURALĂ A FACTORILOR CE INFLUENȚEAZĂ PRODUCTIVITATEA MUNCII ÎN SECȚIA DE CUSUT

Natalia ROȘET, Olga SUGAC

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: Problema sporii productivității muncii este una din cele importante cu care se confruntă în prezent majoritatea întreprinderilor de confecții. În această lucrare sunt prezentate unele tratări ale conceptului "productivitatea muncii", sunt examinate abordările cunoscute cu privire la clasificarea factorilor ce influențează productivitatea muncii. Cu scopul elaborării măsurilor pentru sporirea productivității muncii în cadrul întreprinderii S.A. "Ionel", or. Chișinău, în lucrare sunt prezentate rezultatele analizei factorilor ce influențează productivitatea muncii în condițiile secției de cusut a întreprinderii nominalizate.

Cuvinte cheie: productivitatea muncii, clasificarea factorilor, factori interni, externi, analiza.

1. Introducere

După cum se cunoaște, *productivitatea muncii (PM)* măsoară eficiența muncii depuse într-o anumită perioadă de timp. La nivel macroeconomic, aceasta se determină ca raportul între PIB și numărul de salariați din economie [1]. Actualmente productivitatea muncii reprezintă latura comună pentru toate întreprinderile de confecții. Importanța acestora se explică prin faptul că de ea depinde: prețul și calitatea produsului final, rentabilitatea întreprinderii, perioada de livrare a comenzii, viitorii comandatari, salariul personalului, imaginea întreprinderii.

Potrivit unui studiu elaborat de Centrul analitic Expert-Grup [2], Republica Moldova are cea mai mică productivitate a muncii din Europa. În medie, un angajat produce timp de o oră bunuri și servicii care valorează 7,79 lei, cifra fiind mai joasă nu doar decât a țărilor din Europa dar și față de cele din Asia.

2. Clasificarea factorilor ce influențează productivitatea muncii

În teoria și practica economică sunt definite două forme ale productivității:

1) *productivitatea parțială* – care exprimă eficiența unui singur factor de producție; după caz poate fi productivitate a muncii, productivitate a capitalului și productivitate a pământului;

2) *productivitatea globală* – exprimă eficiența tuturor factorilor de producție implicați în obținerea unui rezultat [3].

La sporirea productivității muncii participă un număr variat de factori. Principalele categorii sunt factorii tehnici, economici și sociali, umani și psihologici, naturali și de structură:

- *factorii tehnici* sunt legați cu nivelul atins de știință, tehnică, tehnologie la un moment dat;
- *factorii economici și sociali* sunt cei legați de organizarea producției și a muncii atât la nivel micro cât și la nivel macroeconomic, condițiile de muncă și viață;
- *factorii umani și psihologici* sunt cei legați de pregătirea școlară, nivelul de cultură, adaptabilitate la condițiile de muncă, satisfacția pe care le-o oferă aceasta, viața de familie, influența religiei și a tradiției în alegerea meseriei;
- *factori naturali* referitori la condițiile de climă, fertilitatea solului, accesibilitatea resurselor naturale;
- *factori de structură* - influențează nivelul productivității muncii prin schimbările survenite în structură pe ramuri și subramuri a economiei naționale.

Factorii care influențează randamentul executantului la nivelul locului de muncă sunt de natură:

- *individuală* - depind de pregătirea profesională, aptitudini, capacitate de învățare și adaptare, interes pentru profesiune, motivație pentru muncă, aspirații, sistem de valori, sănătate, experiență, situație socială etc;
- *tehnică* - depind de tipul utilajului, gradul de uzură, modul de reglare etc.;
- *organizatorică* - depind de metoda și normele de muncă, recrutarea, repartizarea, calificarea și integrarea personalului etc;

- *psihosocială* - depind de climatul psihosocial de la locul de muncă, stilul de conducere etc. Toți factorii după criteriul influenței asupra procesului de fabricație pot fi divizate în 2 grupe:
 - 1) *factori interni* – care depind de întreprinderea;
 - 2) *factori externi* – care depind de cerințele consumatorilor, clienților etc. [4].

3. Analiza factorilor ce influențează productivitatea muncii în secția de cusut

Clasificările expuse mai sus reprezintă rezultatele cercetărilor anterioare în acest domeniu. Caracteristica și ierarhia factori nominalizate depind de condițiile de lucru la întreprindere de confecții în acțiune. În lucrarea dată sunt prezentate rezultatele analizei a factorilor ce influențează productivitatea muncii în secția de cusut în condițiile întreprinderii S.A. "Ionel", or. Chișinău (fig. 1).

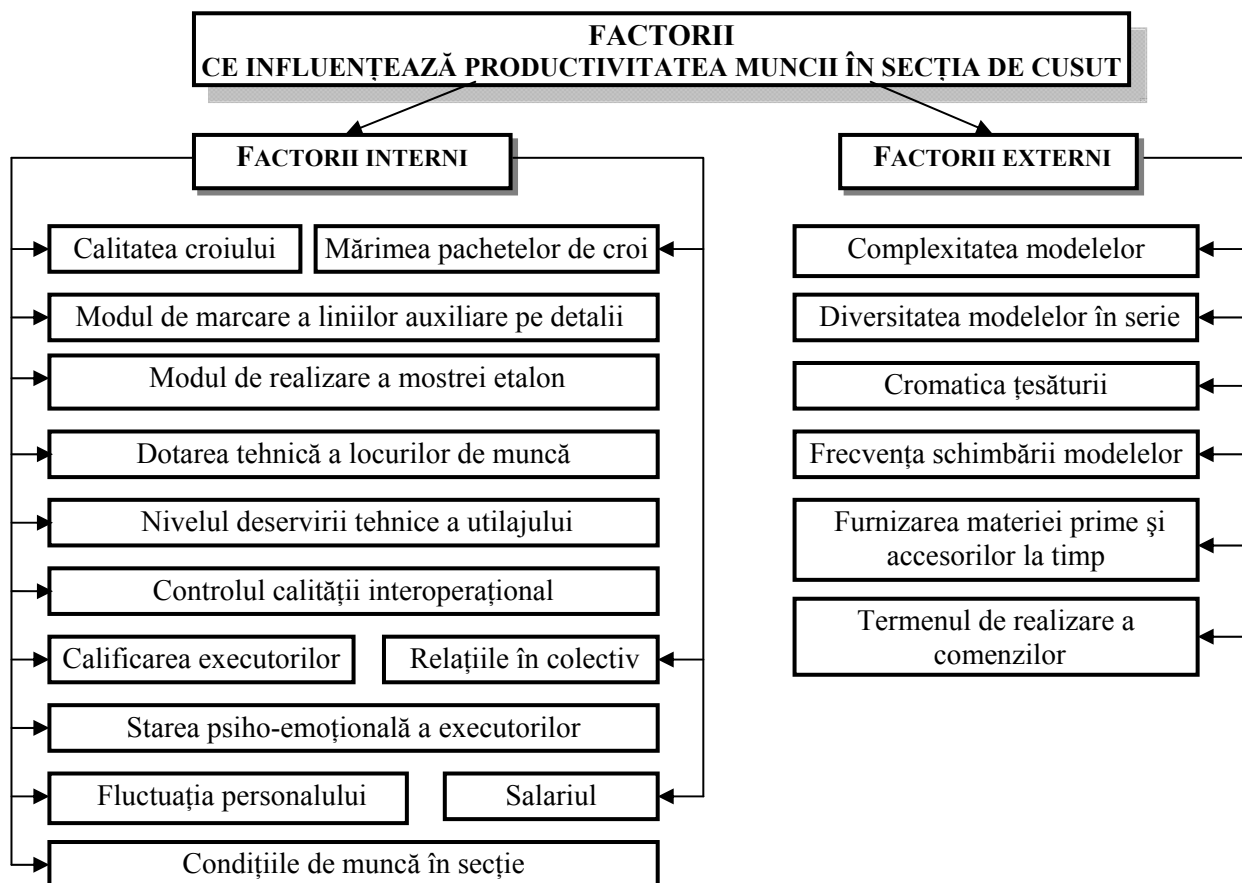

Fig. 1 Caracteristica factorilor ce influențează productivitatea muncii în secția de cusut S.A. "Ionel" [5].

Analiza și descrierea factorilor mai amplă este prezentată în formă tabelară (tab. 1).

Tabelul 1 - Caracteristica factorilor ce influențează productivitatea muncii în secția de cusut a întreprinderii S.A. "Ionel", or. Chișinău [5]

Denumirea factorului	Descrierea factorului
1	2
Factorii interni	
<i>Calitatea croiului</i>	Croiul trebuie să fie calitativ și numerotat corect. Dacă apar pachete numerotate greșit necesită timp suplimentar lansatorului pentru a rezolva problema ce duce uneori la stoparea procesului tehnologic și scăderea productivității muncii în linia tehnologică.

1	2
<i>Mărimea pachetelor de croi</i>	Productivitatea muncii este mai mare atunci cînd mărimea pachetului este în jur de 20 repere, productivitatea muncii scade la mărimea pachetului mică (format din 1-5 unități) sau mare (peste 30 unități).
<i>Modul de marcarea a liniilor auxiliare pe detalii</i>	Marcarea cu săpun sau cu gel- este mai rezistentă, nu se șterge și nu rămîn pete pe țesătură în timpul procesul de confecționare a produselor vestimentare.
<i>Modul de realizare a mostrei etalon</i>	Mostra etalon e realizată de către executori – acest moment ajută executorii să-și învețe operația tehnologică înainte ca modelul să fie lansat în flux, și la economisirea timpului de fabricație.
<i>Dotarea tehnică a locurilor de muncă</i>	La întreprinderea analizată locurile de muncă în secția de cusut sunt dotate cu utilaj modern și special. Utilizarea mașinilor automate (mașină utilizată la asamblarea refiletelor), semiautomate, mașini speciale (surfilator, mașina de realizat butoniere, de cusut nasturi) diferite prese cît și dispozitive valorificatoare (limitator pentru lățimea cusăturii, dispozitiv folosit la realizarea găicilor, dispozitiv pentru bordesit), permit obținerea unor produse mai calitative într-un interval de timp mai scurt. La unele operații de tratamentului umidotermic interoperațional sunt instalate prese cu randamentul scăzut ce nu asigură productivitatea înaltă la aceste locuri de muncă.
<i>Nivelul deservirii tehnice a utilajului</i>	Mecanicii sunt comuni pentru două secții și durează pînă se deplasează dintr-o secție în alta pentru a repara un utilaj iar aceasta duce la stoparea procesului de fabricație.
<i>Controlul calității interoperațional</i>	De cele mai multe ori executorii doresc să realizeze un număr cît mai mare de pachete și nu verifică cum a fost realizată operația anterioară, realizîndu-se numeroase defecte care sunt depistate abia cînd se realizează controlul final al produselor, și necesită mai mult timp pentru a fi corectate.
<i>Calificarea executorilor</i>	Majoritatea executorilor antrenați în procesul tehnologic în secția de cusut au studii de specialitate cunosc multe operații tehnologice și pot asigura calitatea produselor și productivitatea muncii necesară.
<i>Relațiile în colectiv</i>	De cele mai multe ori predomină invidia între executori ceea ce duce la neatenție în momentul cînd își realizează operația tehnologică, realizîndu-se diferite gafe.
<i>Starea psiho-emoțională a executorilor</i>	Semnifică dispoziția muncitorului, neatenția în momentul îndeplinirii operației tehnologice, dorința de a mînca, senzația de moleșală
<i>Fluctuația personalului</i>	Fluctuația personalului este foarte des înfîlțită ce influențează productivitatea muncii prin faptul că necesită timp suplimentar pentru ca executorii să învețe operația tehnologică și să capete viteză de lucru.
<i>Salariul</i>	Salariul reprezintă un stimul puternic pentru executori și duce la creșterea productivitatea muncii cît și la stabilitate în rindul angajaților.
<i>Condițiile de muncă în secție</i>	Temperatura, culoarea pereților (tavanul-alb, pereții- verde deschis), curățenia în secție.
Factorii externi	
<i>Complexitatea modelelor</i>	Este determinată de numărul reperelor din care este alcătuit produsul vestimentar și de particularitățile constructiv-tehnologice ale modelelor.
<i>Diversitatea modelelor în serie</i>	Modelele sunt fabricate în serii mici din materiale de diferite culori. Uneori se întîlnesc pachete cu repere de mai multe culori (pot fi formate din 9 repere și toate de culori diferite), ceea ce determină executorul ca la fiecare unitate să schimbe ața, moment ce duce la cheltuieli suplimentare de timp și neîndeplinirea normei de fabricație.
<i>Cromatică țesăturii</i>	Prezența unor culori aprinse duce la oboseala ochilor și ca urmare la scăderea productivității muncii.
<i>Frecvența schimbării modelelor</i>	Modelele în liniile tehnologice se schimbă foarte des, timpul îndeplinirii comenzii fiind de la 2-3 ore pînă la 2-3 zile.

1	2
<p><i>Furnizarea materiei prime și accesoriilor la timp</i></p>	<p>Uneori clientul trimite pachetul incomplet de materiale (spre exemplu, fără nasturi). Acest moment determină cheltuieli de timp duble pentru transportarea produselor din secția de cusut în depozit și invers cât și stoparea comenzii de a fi livrată.</p> <p>În cazul întârzierii materiei prime, secția de croire nu poate asigura secția de cusut cu croiul la timp ce duce la stoparea procesului tehnologic și scăderea productivității muncii în aceste secții.</p>

Analiza factorilor mai amplă reprezintă analiza pierderilor de timp în producție și dă posibilitatea de a examina rezervele sporirii productivității muncii la întreprindere de confecții.

Concluzii

În baza cercetării efectuate au fost elaborate următoarele propuneri pentru sporirea productivității muncii în secția de cusut a întreprinderii analizate:

- formarea pachetelor dintr-un număr 15- 25 de unități.
- încheiere unor contracte la angajare cu stabilirea tuturor condițiilor și cu indicarea unui termen minim ce trebuie să lucreze angajatul pentru a reduce instabilitatea în rândul personalului.
- comenzile mici să fie cusute doar de un singur flux.
- efectuarea controlului interfazic.
- dotarea secției analizate cu utilaj cât mai performant.

Factorii ce influențiază productivitatea muncii în cadrul secției de cusut se studiază pentru fiecare întreprindere aparte deoarece fiecare își are propriile condiții de producție, regim de muncă, utilaj și personal. Abia atunci pot fi aplicate cele mai importante căi de mărire a productivității muncii care sunt : automatizarea, robotizarea, promovarea tehnicilor noi, înnoirea producției, perfecționarea organizării producției și a muncii, pregătirea și perfecționarea resurselor umane, cointeresarea materială a muncii etc.

Bibliografie

1. <http://www.conso.ro/glosar/productivitatea-muncii/243/2>, accesat la 22.11.2012.
2. http://www.publika.md/moldova-are-cea-mai-mica-productivitate-a-muncii-din-europa--arata-datele-expert-grup_2531, accesat la 23.11.2012.
3. <http://optdolari.blogspot.com/2011/05/cresterea-productivitatii-muncii.html>, accesat la 19.11.2012.
4. Мягкова, Г.Г. *Экономика и социология труда: учебное пособие*. Владивосток: ВГУЭС, 2001.
5. Roșeț, N., *Analiza sistemologică a influenței factorilor de producere asupra productivității muncii în secția de cusut*. Teză de master, Chișinău, 2013.